

ותמהינן: הרי נמצא, כי המעשה שהביאה המשנה, אינו בא לסייע לאמור במשנה, אלא לפתור. שהרי המשנה אסרה לצלות על האסכלא, ורבן גמליאל הורה לצלות עליה, ואין דרך המשניות בכך?!

ומפרשינן: הפורי מיחסרא משנתנו והכי קתני:

ואם אסכלא מנוקבת היא, כלומר: עושה מסגרת של ברזל סביבות האש, ונותן את השפוד — כשראשו האחד על גבי צידה האחת של המסגרת וראשו השני על גבי צידה השני של המסגרת — מעל גבי האש, ונמצא הפסח תלוי בין שני צידי המסגרת ואינו נוגע בברזל החם כלל.

הרי שמוותר לצלות עליה את הפסח.

ואמר רבי צדוק לסייע דין זה: מעשה ברבן גמליאל שאמר לטבי עבדו, צא וצלה לנו את הפסח על האסכלא המנוקבת.⁽²⁴⁾

תנור שהסיקוהו בקליפי פירות של ערלה, שהם אטורים בהנאה, ואפו בתנור המוסק פת, נחלקו בו רבי וחכמים.

דעת רבי: הפת אסורה באכילה.

ס"ז], כיון שכל זמן שלא נפלט ממנו הדם הרי הוא מותר [כי "דם האברים" והיינו דם שלא פירש ממקומו, מותר הוא ואפילו מדרבנן].⁽²³⁾

ותמהינן עלה: וכי מאי שנא חומץ שתשש כחו מחמת שחלטו בו פעם אחת, מחלא מתמחא [חומץ חלש מעיקרו] דחלטינן ביה [מותר לחלוט בו]?!

ומשנינן: התם בחומץ חלש מעיקרו משום הכי חולטין בו, שהרי איתיה

ע-ה א לקיוהא דפירא בעיניה [השרף של טעם הפרי עדיין עומד בו], ואע"פ שהוחלש מאליו ונתקלקל טעמו הרי הוא מוציא [או מצמית לשיטות החולקים על רש"י] דם, שעדיין כחו בקרבו.

אבל הכא בחומץ שחלטו בו פעם אחת, שוב ליתא לקיוהא דפירא בעיניה, שכבר בלעו הבשר הראשון.

שנינו במשנה: אין צולין את הפסח לא על השפוד ולא על האסכלא, אמר רבי צדוק מעשה ברבן גמליאל שאמר לטבי עבדו: צא וצלה לנו את הפסח על האסכלא:

הלכה ט': לפיכך אם היה כלי מנוקב כדי שתשלוט בו האור צולין עליו. וכתב על זה הראב"ד: והוא שלא יגע בכלי. ובמגיד משנה שם נסתפק בדעת הרמב"ם, אם חולק הוא על הראב"ד וסובר שאפילו נוגע בכלי מותר, מפני שהאש שולטת הרבה באסכלא המנוקבת, והוכחתו היא, שאם כדברי הראב"ד הרי פשיטא שצולין עליו, וגם, מדלא הוזכר כן בגמרא בהדיא; או אפשר דאף הרמב"ם מודה בזה להראב"ד, ראה שם.

23. נתבאר על פי פשטות הסוגיא; אמנם בשולחן ערוך סוף סימן ס"ז משמע, שנידון הסוגיא הוא אף לאוכלו כשהוא חי, ואף שאם לא היה חולטו בחומץ היה מותר לאוכלו, שהרי מותר לאכול בשר חי בלא מליחה כיון שלא פירש הדם ממנו, מכל מקום כיון שחלטו בחומץ שתשש כחו, גרע, וראה ביאור הענין ב"שפתי דעת" שם.

24. לשון הרמב"ם בפרק ח' מהלכות קרבן פסח

משום שלדעת רבי "יש שבח עצים בפת", כלומר: השלהבת האופה את הפת יוצאת מן העצים קודם שנעשו אפר, כשעדיין אסורין הן, והן הן שהשביחו את הפת, ולפיכך אף הפת עצמה אסורה.

דעת חכמים: הפת מותרת.

משום שלדעת חכמים "אין שבח עצים בפת", כלומר: השלהבת האופה את הפת, יוצאת מן העץ רק משנשרף ונעשה אפר, והרי אפרן של איסורי הנאה מותר^(24*), [וכפי שהובאה הברייתא לעיל כו ב, ונתבארה שם בתוספות].

ולאור זאת:

בעא מיניה רב חיננא בר אידי מרב אדא בר אהבה:

תנור שהסיקו בקליפי ערלה, ולאחר שהסיקו גרפו מן הגחלים שבו, ואפה בו את הפת בחום שבתנור, שנוצר על ידי עצי הערלה.

לדברי האוסר — כשלא גרפו את העצין מן התנור — מהו דינו כאשר כן גרפו?

אמר ליה רב אדא בר אהבה:

אף לדברי האוסר כשלא גרפו לתנור, מודה הוא שאם גרפו לתנור הפת מותרת, כיון שאין האפייה נעשית באש עצי האיסור עצמם, אלא בחום הנשאר בתנור.

אמר תמה ליה רב חיננא בר אידי לרב אדא בר אהבה:

והאמר רב חיננא סבא אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן:

תנור שהסיקו וגרפו וצלה בו את הפסח — אין זה "צלי אש".

משום שנאמר יתור בלשון הכתוב. כתיב בפרשת קרבן פסח: "צלי אש" "צלי אש" שתי פעמים, ללמדך, שאינו נקרא צלי אש אלא אם לא גרף את העצים מן התנור, והרי הוא נצלה מחום האש הנוצר עתה מן העצים.

אבל אם גרפו לתנור ואין כאן אלא חום ולא אש, אין צולין בו את הפסח, ואף שחום זה מן האש הוא שנוצר.

הרי למדנו מדברי רבי יוחנן: טעמא דגלי רחמנא "צלי אש" "צלי אש" שתי פעמים, הא לא גלי רחמנא, הוי אמונא שאפילו כאשר אין העצים והשלהבת נמצאים בתנור, מכל מקום "צלי אש" הוא.

ואם כן מוכח מדברי רבי יוחנן, שהחום הנשאר בתנור מן השלהבת הרי הוא כאש עצמה.

וכיון שכן, כשם שאם היה אופה את הפת בעצי האיסור עצמם כשהאש יוצאת מהם, היתה הפת אסורה לדברי רבי, אף אם כבר גרף את העצים דנין אנו אותו חום שנשאר מהם בתנור, כאש העצים עצמם, והפת הנאפית בו נאסרת.

אמר משני ליה רב אדא בר אהבה:

*24. כמו ששינו במסכת תמורה: "כל הנשרפין — כגון ערלה שהיא בשריפה — אפרן מותר".

אכן יש ללמוד מכאן, שמסברא יש לנו לדון את החום שבתנור כאש עצמה!

אלא שמכל מקום, הרי גלי רחמנא התם גבי פסח, שהחום שבתנור אינו כאש עצמה, ושוב ילפינן מינה, במה מצינו, לכל התורה כולה, שאין דינו כאש עצמה, ולפיכך הפת מותרת.

ואיבעית אימא יש לדחות באופן אחר: לא משום שמסברא יש לדון את החום שבתנור כאש עצמה — הוא שהוצרך רבי יוחנן ללומדו מן היתור!

אלא, התם בדברי רבי יוחנן האמורים בענין קרבן פסח — טעמא דכתב רחמנא "צלי אש" שתי פעמים הוא דאסור לצלותו בחום התנור, הא לא כתב רחמנא "צלי אש" שתי פעמים כדי למעט, מותר לצלותו בחום התנור — משום טעם אחר הוא:

כי הוה אמינא: הרי א"אש" קפיד רחמנא, ואפילו גרפו לתנור והוציא את העצים נמי "צלי אש" הוא, שהרי אם נותנים בגד בחום התנור הוא יישרף ונעשה פחם, ואם כן החום עצמו תולדת "אש" הוא.

אבל הכא גבי עצי ערלה, אין לנו לדון

מסברא לרבות חום התנור.

כי הרי אף שאנו אומרים שיש שם "אש" לחום התנור, מכל מקום אין זה "אש" של העצים, לפי שהם כבר הלכו, הם ושלחבתם.

וכאן הרי אעצים דאיסורא קא קפיד רחמנא, והא ליתנהו [וכבר אינם], ואין זה אש של עצי האיסור, אלא אש חדשה היא.

תנו רבנן: חתכו לקרבן הפסח, עשה בו חיתוך בשנים ושלושה מקומות כדי למהר צלייתו של הפסח, [ולא גמר החיתוך, ועדיין הפסח כולו כאחד, רש"י], ונתנו על גבי גחלים [לוחשות] [לקוטי הלכות]: (25)

רבי אומר: אומר אני, שזה "צלי אש" הוא, ואף שלא צלאו על האש ממש אלא על גבי גחלים.

רמי מתמה ליה רב אחאבוי בר אמי לרב חסדא:

מי וכי אמר רבי, גחלים אף הן "אש" נינהו, ונתקיים בפסח מאמר הכתוב "צלי אש"?

ורמינהו מברייתא שיש להוכיח ממנה, שהגחלים לא חשיבי "אש": (26)

וראה בהערה לעיל עד א, ד"ה נחתך, כתבו: אף

25. בתוספות לעיל עד א, ד"ה נחתך, כתבו: אף שמצוה לצלות הפסח כולו כאחד ולא לחתוך ממנו אבר, מכל מקום אין הפסח נפסל בכך, והוכיחו כן גם מברייתא זו, שהרי משמע בפשוטו שחתכו להפסח אברים אברים. ואמנם הביאו דברי רש"י שפירש כאן שלא חתכו לגמרי. וכתב המנחת חינוך מצוה זו, דממילא משמע מרש"י שהקרבן נפסל בכך.

26. בצל"ח העיר על לשון הגמרא "מי אמר רבי", שאין לשון זה שייך אלא אם כן היתה הגמרא שואלת סתירה מדברי רבי במקום אחר על דבריו כאן, אבל קושיית הגמרא אינה מדברי רבי עצמו, אלא על עיקר סברא זו, והיה לגמרא לומר "למימרא דגחלים אש נינהו, ורמינהו וכו'", וראה בדבריו מה שכתב ליישב.

הקדמה:

המים], או **בגפסים** [מין סיד הוא] **רותח**,⁽²⁷⁾
או בכל דבר הבא מן האור.

ומפרשת הגמרא במאמר מוסגר את דברי
 הברייתא:

"כל דבר הבא מן האור" — **לאיתווי חמי
 האור** [מים שנתחממו על גבי האש].

מניין שאף הנכוח בהן ונראה בו נגע, הרי
 נגעו נידון כ"מכוח" ולא כ"שחין"?

[ונפקא מינה: אם יצטרף חצי שיעור נגע
 מאלו עם חצי שיעור מכות אש ממש, יהא
 נידון כמצורע].

תלמוד לומר: "מכוח" "מכוח" — ריבה.

כלומר: הרבה פעמים נאמר בפרשת "מכות
 אש" הלשון "מכוח", וללמדך בא, כי אף
 אלו שהן באין מחמת האור ואינם אש ממש,
 אם נכוח בהן העור, הרי נגע הנראה בו נידון
 כ"מכוח".

ומכח ברייתא זו מתמה רב אחדבוי.

כי הרי למדנו מברייתא זו: **טעמא** שאף אלו
 נידונין כ"מכוח", משום דרבי **רחמנא**
"מכוח מכוח".

הא לא הוה רבי **רחמנא** "מכוח מכוח", לא
 היתה מכוח הבאה מן ה"גחלת" נידונית
 כ"מכוח".

ומשום שהרי אמרה תורה "מכות אש".
 ומוכח מכאן כי **גחלים** — **לאו אש נינהו**.

ואם כן תיקשי לרבי דאמר לענין "צלי אש":

שני מיני נגעי צרעת נתפרשו בתורה בפרשת
 תזריע הנוצרים בעור האדם מחמימות
 הבשר ["שהוא מתחמם ומכה צומחת בו"
 [מאירי]:

א. צרעת הבאה בעור מחמת "שחין".

ב. צרעת הבאה בעור מחמת "מכוח".

השחין בא על ידי חום שמתחמם הבשר
 מחמת הכאה וכיוצא בזה.

והמכוח באה מחמת חום האש.

וכל דיניהם שוין, ולא חילקם הכתוב אלא
 ללמדך ששני נגעים נפרדים הם.

והנפקא מינה: אם היה כחצי גריס של נגע
 [נגע הגדול כגריס הוא שיעור נגע] בשחין
 [שהוא בא מחמת הכאה], ולידו עוד כחצי
 גריס של נגע במכוח [הבאה מחמת האור]
 — אינם מצטרפים לשיעור נגע, כי שני
 נגעים נפרדים הם, ובכל נגע בפני עצמו אין
 בו שיעור.

דתניא: כתיב בפרשת נגעים: "או בשר כי
 יהיה בעורו **מכות אש**", הרי למדנו שמכות
 "אש" נידונת כ"מכוח", ולא כ"שחין".

אין לי אלא שנכוח באש שהוא נידון
 כ"מכוח".

נכוח בגחלת, או שנכוח **ברמין** [אפר רותח],
 או **בסיד רותח** [חוצבים אבני גיר וקולים
 ומייבשים אותם בכבשן האש, ואז כשבאים
 האבנים במגע עם המים הם מרתיחים את

לאחר שנצטננו ונתנו עליהם מים, שנתעורר בהם

27. כתב בהגהות רבי יצחק אייזיק חבר: פירוש,

ומשנין: **שאני התם** גבי בת כהן, כלומר: לעולם אי אתה דן גחלת של מתכת כאש, אלא שאף בבת כהן יש יתור מן הכתוב כדי לרבות גחלת של מתכת ועופרת שנתחממה באש.

דהרי **כתיב: "באש תשרף"**, והיה לו לומר "באש" ולשתוק [רש"י; ובתוספות פירשו, שהיה לו לומר "באש תמות"].

אלא לכך כתיב **"תשרף"**, כדי לרבות כל שריפות הבאות מן האש.

אבל לעולם אין גחלת של מתכת בכלל "אש", ולפיכך הוצרך הכתוב לרבותו הן לענין מכוה, והן לענין שריפת בת כהן.

ותמהינן: והרי **כל שבן אש עצמה** אפשר לקיים בה שריפת בת כהן, שהרי "אש" הוא עיקר הכתוב!

ואם כן, למה היו שורפין אותה על ידי פתילה של אבר? **ונקיף לה** לבת הכהן **חבילי זמורות** [ענפי אילן], ונצית בהן את האש **ונקלה** [נקלה אותה] בהן.⁽²⁹⁾

מותר לצלות את הפסח על גבי גחלים, והרי למדנו מכאן שהגחלים לאו "אש" נינהו? **אמר משני ליה רב חסדא** לרב אחדבוי:

גחלת של עין באמת לא איצטריך קרא לרבויי, כי גחלת זו בכלל "אש" היא וכמו שאמר רבי.

אלא **כי איצטריך קרא לרבויי "גחלת"** וכדקתני בבבביתא: **לגחלת של מתכת** [מתכת שנתחממה באש ונעשית כמו גחלת, זבח תודה; וראה שפת אמת], **וגחלים של מתכת אמנם כן לאו "אש" הוא**.

ואכתי תמהינן אברייא שהוצרכה לריבוי מיוחד לרבות גחלת, ולו יהא שלא אתי לרבויי אלא גחלת של מתכת:

והא גבי בת כהן שזינתה **דכתיב "באש תשרף"**, ואפילו הכי **אמר רב מתנה: פתילה של אבר היו עושין לה** [מתין עופרת וזורקו לתוך פיה].

הרי שאף גחלת של מתכת או עופרת שנתחממה באש, חשובה היא כמו "אש", ונתקיים מאמר הכתוב **"באש תשרף"**?⁽²⁸⁾

28. לכאורה, פתילה של אבר אינה "גחלת", כי "גחלת של מתכת" היא מתכת שנתחממה באש ונעשית כמו גחלת, וכמו שכתב ה"זבח תודה"; אלא שמדברי ה"זבח תודה" וה"שפת אמת" נראה, שפתילה של אבר היינו גחלת ממש.

29. תמהו הצ"ח והשפת אמת: הרי בלאו האי דרשה ד"תשרף" נמי תיקשי ליה ונקיף לה חבילי זמורות, דמהיכי תיתי נימא דאש ממש לאו אש הוא, וראה שם מה שיישבו בזה.

כח האש, כידוע, ותדע, דאמאי נקט סיד ולא נקט דבר אחר שהוהם באש.

וכדבריו מבואר במאירי שבת דף לט, שכתב: וסיד זה יש לפרשו בעוד שהוא רותח מכח האור אבל אם נצטנן וחזר ונרתח במים שכבהו יש מקילים; ואינו כלום, שהרי אף משנצטנן מרתח את מקומו ולא זזה ממנו רתיחה שמכח האור אלא שהיא מתוספת בשעת הכיבוי.

אלא שמדברי התוספות בסוגיין לא משמע כן, ראה בהערות הגאון הנ"ל שיישב על פי דרכו קושיית התוספות.

ומשנינן: אי אפשר לשורפה על ידי חמי האור, ומשום הא דלימדנו רב נחמן!

דאמר רב נחמן: אמר קרא "ואהבת לרעך כמוך", ללמדנו: ברור לו מיתה יפה, ואילו הריגה על ידי חמי האור אין זו מיתה יפה, כיון שאינה ממהרת כל כך את מיתתה ונמצאת מתענה [מאירי].

ותמהינן: וכי מאחר דאיכא הא דאמר רב נחמן "ברור לו מיתה יפה", אם כן גזירה שיהיה דלעיל ללמד שלא נקלה אותה באש — למה לי?!

והרי ממילא יודעים אנו שאי אפשר לקלותה באש, כיון שאין זו מיתה יפה! (30)

אמרי תירצו בני הישיבה: צריכים אנו לשני הלימודים — "ואהבת לרעך כמוך", וגזירה שיהיה מבני אהרן — כדי ללמוד שאין לשורפה על ידי קלייה באש; כי מכח דין "ואהבת לרעך כמוך" לבדו, ואי לאו שנצטרף עמו גם הגזירה שיהיה לא היינו יודעים שלא לשורפה באש ממש.

כי הוה אמינא: שריפת נשמה וגוף קיים — לאו שריפה היא!

ועל כן: אילו לא נאמרה אף הגזירה שיהיה היינו דוחקים את עצמנו ואומרים:

אי משום הא דרב נחמן שצריך לקיים "ואהבת לרעך כמוך" — לא נבטל שריפת

ומשנינן: אי אפשר לשורפה על ידי אש ממש, כי אתיא [נלמד בגזירה שיהיה] לשון "שריפה" האמור בבת כהן, כדכתיב: באש "תשרף", מלשון "שריפה", מבני אהרן.

שאמרה תורה בפרשת שמיני: "ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישמו עליה קטורת, ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם, וימותו".

"ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השריפה" אשר שרף ה'" [רש"י סנהדרין].

והרי אנו לומדים: מזה להלן בבני אהרן, שריפת נשמה היתה, ואילו הגוף קיים ולא נשרף; שהרי כך קיבלו חז"ל: כמין שני חוטין של אש נכנסו להם בחוטמיהן.

אף כאן בשריפת בת כהן אין לשרוף את הגוף על ידי האש, אלא יש להמיתה על ידי שריפת הנשמה לבדה, ואילו הגוף עצמו קיים.

ולפיכך: בפתילה של אבר היו ממיתין את בת הכהן, ולא בשריפה ממש על ידי הקפתה בזמורת.

ואכתי תמהינן: למה לי דוקא פתילה של אבר, ונעביד לה לבת הכהן מיתה על ידי חמי האור [מים שנתבשלו על גבי האש], שהרי אף הם אינם שורפין את הגוף, ואין כאן אלא שריפת נשמה!?

30. בפשוטו יש לבאר, כי אינה מיתה יפה כיון שאינה ממהרת מיתה כל כך.

אך לפי ביאורו של רש"י בהמשך הסוגיא, מבואר, שאפילו אם ימהרו מיתה על ידי ריבוי עצים, מכל מקום שריפה על ידי פתילה —

מיתה יפה היא ביחס לקלייה. אמנם לפי ביאורו של המאירי בהמשך הסוגיא [ראה לקמן בהערה (32)], יש לפרש כפשוטו, ועל דרך זה מתבאר המשך הסוגיא יותר בפשיטות.

וכעת חוזרת הגמרא למה שאמרנו, שהוסיף הכתוב "תשרף" בשריפת בת כהן לרבות שאר שריפות שאינן של אש ממש, ותמהינן:

ואלא כיון שסופך לרבות אף שאר שריפות, אם כן, מה שאמר הכתוב "**באש**" תשרף, למה לי, לא יאמר הכתוב אלא "תשרף", ודיו!?

ומפרשינן: אמר הכתוב "באש", ללמדך שאין לשורפה אלא בתולדת האש, ול**אפוקי** שריפתה ביציקה לתוך פיה של **אבר מעיקרו**, היינו: עופרת שמוציאין אותה מן הקרקע ורותחת היא בשעת יציאתה, ואין להמיתה בה, אלא בעופרת המתחממת מן האש.

ואכתי **אמר** תמה ליה **רבי ירמיה לרבי זירא**:

וכי אטו **כל היכא דכתיב באש "תשרף"**, אמרינן שתוספת "תשרף" לרבות כל שריפות הבאות מהמת אש הוא, וכאשר אמרינן גבי בת כהן??!

הגוף שהיא לבדה שריפה האמורה בתורה, אלא שניפוש לה חבילי זמורות טובא [נשים בשריפה חבילי זמורות הרבה] כי היכי דתמות בעגלא, כדי שתמות במהרה ולא תתענה הרבה, כדי לקיים "ואהבת לרעך כמוך".⁽³¹⁾

ולפיכך צריך גם את הגזירה שוה דקא משמע לן שאף שריפת נשמה וגוף קיים שריפה היא!

ומאחר שלמדנו מן הגזירה שוה, כי יכול אתה לשורפה בין על ידי שריפת הגוף ובין על ידי שריפת הנשמה לבדה, שוב יכול אתה ללמוד מכח דינו דרב נחמן דבעינן "ואהבת לרעך כמוך", שעליך לשורפה דוקא בשריפה על ידי פתילה של אבר, כיון שמתקיים על ידי כן "ואהבת לרעך כמוך" יותר מקלייה באש ואפילו כאשר נשרפת היא במהרה [נתבאר על פי פירוש רש"י כאן, ובסנהדרין נב א].⁽³²⁾

וכפי שפירשה רש"י ז"ל, מתבאר, שאין הגזירה שוה מבני אהרן באה ללמד שעליך לשורפה דוקא בשריפת הנשמה לבדה, אלא באה ללמדנו שיכול אתה לשורפה באופן זה, אבל אם תרצה לקלותה באש שפיר דמי; ומה שאין אנו קולים אותה באש, אינו אלא מפני שצריך לקיים "ואהבת לרעך כמוך".

והקשו: הרי לעיל בגמרא מבואר, דמכח הגזירה שוה לבדה צריך אתה לשורפה בשריפת הנשמה לבדה, שהרי קודם שהזכירה הגמרא כלל דין "ואהבת לרעך כמוך", ביארה הגמרא שאי אפשר לקלותה באש מפני הגזירה שוה?!

וראה מה שכתבו בזה מהרש"ל, מהרש"א, צ"ח ורש"ש.

ואמנם המאירי פירש שלא כדברי רש"י: "אין

31. כתב הר"ן בסנהדרין נב א, ד"ה ואי משום: לרווחא דמילתא אמרו כן ללא צורך, דכיון דאמרינן לאו שריפה היא כלל, "ואהבת לרעך כמוך" לאו כלום הוא, דמשום ואהבת חרעך כמוך אין ממיתין אותו ממיתה למיתה אלא אם כן אפשר לקיימו באותה מיתה עצמה.

וב"יד רמה" שם ד"ה ומקשינן מכדי, כתב: אי לאו גזירה שוה, הוה אמינא שריפת נשמה וגוף קיים לאו שריפה היא, ועל כרחך צריך לקיומי ביה מצות שריפה, וכי כתיב ואהבת לרעך לאו למיעקריה ממיתה חמורה הכתוב בו למיתה קלה שאינה כתוב בו, אלא לברור לו מיתה מכלל מיתה שחייב בה, ואי משום הא, נפיש ליה חבילי זמורות כדי שישרף מהרה וכו'.
32. העירו המפרשים: לפי תירוץ הגמרא השתא

והא גבי פרים הנשרפים [פרים הפנימיים, שאין הבשר נאכל אלא נשרף חוץ לירושלים, כגון פר כהן משיח ופר העלם דבר של צבור] דכתיב בהו "ושרף אותו על עצים באש" הרי שאמר הכתוב "באש" ואמר גם "ושרף" והיה לנו לרבות כל שריפות הבאות מחמת אש. ואילו אנן תניא בכרייתא:

"באש" ולא בסיד רותח, וכן לא בנפסים רותח, הרי שאין אנו דורשים ריבוי "ושרף" לרבות כל שריפות הבאות מחמת האש? אמר משני ליה רבי זירא לרבי ירמיה, הכי השתא [וכי המקראות דומות?!]:

התם גבי בת כהן כתיב תחילה "באש", והדר כתיב "תשרף", ולפיכך דרשינן הריבוי של "תשרף" לרבות כל שריפות הבאות מחמת האש.

אבל הכא, גבי פרים הנשרפים, הרי כתיב: "ושרף אותו על עצים באש". אמר הכתוב תחילה "ושרף", ולכסוף "אש", למימרא [ללמדנן]: דאש אין [אכן שורפים בן], מידי אהרינא, לא. (33)

ותמהינן: והרי התם גבי פרים הנשרפים נמי כתיבא שריפה לבסוף, דכתיב באותו מקרא:

על שפך הדשן [מקום ששופכים את הדשן עה-ב של מזבח החיצון] "ושרף". ואם כן נרבה מינה כל שריפות הבאות מחמת האש? אמרי משנו בני הישיבה: החוץ "ושרף" מיבעי ליה לכדתניא:

א. ישרף על מקום שפך הדשן, ואע"פ שאין שם דשן, שלא תאמר: אדשן קפיד רחמנא לשורפו על מקום שהיו מוציאים שם דשנו של מזבח החיצון, ואם ניטל הדשן משם לא ישרפנו שם, לכן קא משמע לן "ושרף" מכל מקום רש"י.

ב. ישרף אע"פ שכבר הצית האור [נתפש האש] ברובו של פר, ללמדך: אין די בזה, אלא יתעסקו עמו לשורפו עד שתיגמר שריפתו.

וכיון שהוצרכנו לריבוי של "ושרף" ללמוד ממנו דברים אחרים, שוב אין לנו ריבוי לשון שריפה הכתוב אחר "באש", כדי ללמוד הימנו כל שריפות הבאות מחמת אש.

רבינא אמר ליישב באופן אחר את הקושיא שהקשתה הגמרא לעיל על רבי שמשמע מדבריו שגחלים בכלל אש הם, מן הברייתא

מה דקיימא לן [עירובין כח א, ושאר מקומות]: כלל ופרט, אין בכלל אלא מה שבפרט, הני אין, מידי אהרינא, לא. פרט וכלל, נעשה כלל מוסף על הפרט, ואיתרבו להו כל מילי. ואף כאן גבי בת כהן: הוי "באש" פרט, ו"תשרף" כלל, ונתרבה הכל; ואילו גבי פרים

אומרים לשרפו בחבילי זמורות אף בהרבאת עצים כדי שיישרף מהר ותהא מיתה יפה, שכך למדוה משריפת בני אהרן שהיתה נשמה נשרפת וגוף קיים, ואין אומרים לשרפן בחמי האור שאין מיתה זו ממהרת כל כך ואינה מיתה יפה.

33. לכאורה כוונת הגמרא בחילוקה, הוא על פי